

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Jus illud observatum est usque ad initia tertiæ Regum nostrorum
dynastiæ. Temperamentum inter jus antiquum & novum invehunt
Concordata. Explicatur temperamentum illud.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Primi omnium Nicolaus primus & Ioannes octavus appellationes Presbyterorum dejectorum aut excommunicatorum ab Episcopis Gallicanis admiserunt. Atque id quidem adeo ægrè tulit hac ætate Carolus Calvus ut graviter ob hoc ipsum expoſtulaverit cum Ioanne octavo, miſſa ad eum graviffima epiftola quæ extat inter epiftolas Hincmari. Cauſæ Episcoporum definitivo decreto judicabantur in provinciis juxta Concilium Nicænum. Poſt Concilium verò Sardicenſe, ſi quis appellaret apoſtolicam ſedem, ſecunda cauſæ cognitio habebatur à ſynodo provinciæ, ex delegatione Summi Pontificis.

III. Quod omnino obſervatum eſt in Gallia uſque ad initia tertiæ Regum noſtrorum dynaſtiæ; ac licet neceſſarius eſſet interventus auctoritatis Summi Pontificis, judicia tamen peragebantur in regno. Temperamentum inter jus antiquum & uſum receptum invehunt Concordata. Nam hinc ſupremam auctoritatem & definitivum decretum Summo Pontifici reſervantur; Gallis verò reſtituunt commoditatem judiciorum in provinciis peragendorum.

Dubitari poteſt an cauſæ Episcoporum in eo decreto contineantur, ita ut in regno definiendæ ſint ex delegatione Summi Pontificis. Cui quaſtioni reſponderi poteſt, eas haud dubiè hoc decreto comprehendendi, cum neque nominatim nec ſpeciatiim ab eo excipiantur. Solæ enim Cardinalium & Officialium Papæ actu ſervientium cauſæ ſedi apoſtolicæ reſervantur. Quibus addi poteſt, Episcopos comprehendendi iis Concordatorum verbis quibus ordo judiciorum præſcribitur, quoad eos qui ſedi apoſtolicæ ſunt immediatè ſubjecti, quorum cauſæ delegari debent in provincia. Nam licet Episcopi Metropolitanis & ſynodo provinciali ſubjecti ſint, intelligi id non poteſt quoad deſiſtiones, quæ Summo Pontifici immediatè reſervantur. Vnde ſequitur Episcopos, quoad hoc, ſedi apoſtolicæ eſſe immediatè ſubjectos, ideòque cauſas eorum debere à Summo Pontifice delegari, ut finiantur in partibus, juxta legem Concordatorum: *Si quis verò immediatè ſubjectus ſedi apoſtolicæ ad eandem ſedem duxerit appellandum, cauſa committatur in partibus per reſcriptum uſque ad finem litis, videlicet uſque ad tertiam ſententiam conformem, ſi ab illis appellari contigerit.*

IV. Objiciet fortasſe aliquis eas cauſas, eò quòd ſint cauſæ majores in jure comprehendende, exceptas eſſe in primo articulo hujus capituli, cujus ea ſunt verba: *Omnes & ſingula cauſa, exceptis majoribus in*

jure expreſſè denominatis, apud illos judices in partibus qui de jure aut conſuetudine preſcripta vel privilegio illarum cognitionem habent, terminari & finiiri debeant. Reſponſio quæ extat in memoriis ſive codicillis ætate Caroli noni confectis in gratiam Episcoporum Romæ damnatorum futilis omnino eſt &, pene dixerim, puerilis. In iis quippe ſcriptum eſt heic per cauſas majores intelligi lites Eccleſiarum cathedralium, juxta Pragmaticam Sanctionem, quæ majores cauſas ita interpretatur. Verum ſi concedimus cauſas Eccleſiarum cathedralium eſſe reſervatas apoſtolicæ ſedi, non video qua ratione fieri poſſit ut non ei quoque reſervatæ cenſeantur Episcoporum deſiſtiones. Itaque cenſeo ſic repellendam eſſe hanc objectionem, deſiſtiones Episcoporum non comprehendendi in deciſione primi hujus articuli Concordatorum, cui adjecta exceptio eſt, eafque gravem ob cauſam non comprehendendi in hoc articulo, habita nimirum ratione juris tunc recepti. Nam cum in articulo illo dicatur cauſas eſſe terminandas ab ordinariis locorum judiciibus, manifeſtum eſt eidem legi ſubjectas futuras fuiſſe deſiſtiones Episcoporum, quas Metropolitanus & ſynodus provinciæ definito decreto potuiſſent decernere niſi exceptio illa addita fuiſſet in articulo. Conſentanea autem illa eſt juri quòd in Decreto extat & Decretalibus, quo ſynodus provinciæ arcetur à decernenda deſiſtione, quæ ſedi apoſtolicæ reſervata eſt, & quoad hoc Episcopum eidem ſedi immediatè ſubjectum præſtat. At in eo caſu Concordata alibi imponunt Summo Pontifici neceſſitatem delegandi judices in partibus ad judicandas eorum cauſas qui ſedi apoſtolicæ immediatè ſubjecti ſunt. In hoc autem ultimo articulo deſcribi debuit exceptio majorum cauſarum, ſi hæc Concordatorum auctoribus mens fuiſſet ut exiſtimarent ſubjectorum eorundem cauſas terminari non debere in partibus ex delegatione Summi Pontificis.

V. Reponet verò fortean quiſpiam ſic intelligenda eſſe Concordata, ſi is qui ſedi apoſtolicæ immediatè ſubjectus eſt, eam appeller. Verum explicatio illa nimis iniqua eſſet, ſi eo præjudicio ceteri caſus ab hac regula excluderentur. Exempli cauſa, ſi quis in jus Romam vocet eum qui exemptus eſt à juriſdictione ordinaria, an non æquum eſt delegari in partibus hujus cauſæ cognitionem, ut & actori & reo, ſi appellaverit, jus dicatur, juxta vulgatam juris regulam: *Non debet licere actori quòd non liceat reo, & vice verſa.* Iuriſdictione enim